

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
48/17. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2017. május 10.

A C-133/15. sz. ügyben hozott ítélet
H.C. Chavez-Vilchez és társai kontra Raad van bestuur van de Sociale
verzekeringsbank és társai

Valamely nem uniós ország állampolgára az európai polgársággal rendelkező kiskorú gyermek szülőjeként származékos tartózkodási jogra tarthat igényt az Unióban

Az a körülmény, hogy a másik szülő, aki uniós polgár, egyedül is képes napi szinten ténylegesen a gyermek gondját viselni, releváns ám önmagában nem elegendő tényező a tartózkodási engedély megtagadásához. Ehhez meg kell állapítani, hogy a gyermek és a nem uniós országbeli állampolgár szülő között nem áll fenn olyan függőségi viszony, amely alapján a tartózkodási jog ez utóbbtól való megtagadása a gyermeket az Unió területének elhagyására kötelezné.

H. C. Chavez-Vilchez, venezuelai állampolgár, turistavízummal utazott be Hollandiába. Egy holland állampolgárral való kapcsolatából 2009-ben gyermeke született, aki holland állampolgársággal rendelkezik. A szülők és a gyermek Németországban éltek 2011 júniusáig, amikor H. C. Chavez-Vilchez és gyermeke a családi otthon elhagyására kényszerült. Ettől kezdve H. C. Chavez-Vilchez gyakorolja a felügyeletet gyermeke felett. Egyebekben arról is nyilatkozott, hogy a gyermek apja sem ez eltartásához, sem neveléséhez nem járul hozzá. Tartózkodási engedély hiányában a holland hatóságok ugyanakkor elutasították a szociális segély és családi támogatás iránti kérelmét.

Hét másik – nem uniós ország állampolgárságával rendelkező – személy helyzete hasonlóságokat mutat H. C. Chavez-Vilchez helyzetével. Ők egy vagy több olyan, holland állampolgárságú gyermek édesanyjai, akiknek apja holland állampolgár. Ezen összes gyermeket elismerte ugyan az apja, ám e gyermekek főként vagy akár kizárólag anyjukkal élnek. Mindazonáltal ezen ügyek különbségeket mutatnak a szülők és a gyermekek közötti kapcsolatot illetően a felügyeleti jog és az eltartási költségekhez való hozzájárulás, az anyáknak az Unió területén való tartózkodási joguk szempontjából fennálló helyzet, valamint maguknak a kiskorú gyermekeknek a helyzete tekintetében. Ezen kívül H. C. Chavez-Vilchez esetétől eltérően, a hét másik személy kiskorú gyermekei soha sem éltek a szabad mozgáshoz való jogukkal, abban az értelemben, hogy születésüktől fogva abban a tagállamban (azaz Hollandiában) élnek, amelynek az állampolgárságával rendelkeznek.

A szociális segély és a családi támogatások érintett anyák számára történő nyújtásának a holland hatóságok általi megtagadásával kapcsolatos jogvitákban eljáró Centrale Raad van Beroep (társadalombiztosítási és közszolgálati fellebbviteli bíróság) úgy határozott, hogy a Bírósághoz fordul. Arra vár választ, hogy e személyek uniós polgár gyermek édesanyjaként az adott körülményeik között alapíthatnak-e tartózkodási jogot az EUMSZ 20. cikkére (uniós polgárság). Igenlő válasz esetén az érintettek adott esetben a holland jogszabályok alapján szociális segélyben és családi ellátásban részesülhetnek. A Centrale Raad van Beroep különösen arra kérdez rá, hogy milyen jelentőséget kell tulajdonítani annak, hogy az uniós polgár apa Hollandiában, vagy az Unióban tartózkodik.

A Bíróság mai ítéletében előljáróban hangsúlyozza, hogy H. C. Chavez-Vilcheznek és gyermekének – akik mindketten éltek a szabad mozgáshoz való jogukkal – a helyzetét az EUMSZ 21. cikke (az uniós polgárok szabad mozgása és a tagállamok területén való tartózkodása) és a (szabad mozgás és tartózkodás joga gyakorlásának megkönnyítésére irányuló)

2004/38 irányelv¹ alapján kell elemezni. A holland bíróság feladata annak mérlegelése e tekintetben, hogy teljesülnek-e az ezen irányelvben kimondott feltételek, és így H. C. Chavez-Vilchez származékos tartózkodási jogra hivatkozhat. Ha nem ez a helyzet, akkor az ő és gyermeke helyzetét az EUMSZ 20. cikke szempontjából kell megvizsgálni, mint a többi érintett személyét.

E tekintetben a Bíróság emlékeztet az ítélkezési gyakorlatára, amelynek értelmében az EUMSZ 20. cikkel ellentétesek azok a nemzeti intézkedések, ideértve az uniós polgárok családtagjainak tartózkodási jogát megtagadó határozatokat is, **amelyek azzal a hatással járnak, hogy megfosztják az uniós polgárokat az uniós polgár jogállásuk révén biztosított jogok lényegének tényleges élvezetétől.**

A jelen esetben az anyáknak az Unió területének elhagyására való kötelezése a gyermekeiket megfosztaná e jogok lényegének tényleges élvezetétől, mivel őket is az Unió területének elhagyásra köteleznék, amit a holland bíróságnak kell vizsgálnia. E kockázat értékelése érdekében meg kell határozni, hogy mely szülő gyakorolja a gyermek feletti tényleges felügyeletet és fennáll-e a gyermeknek a nem uniós országbeli állampolgár szülőjétől való tényleges függősége. Ennek keretében a hatóságoknak figyelembe kell venniük a családi élet tiszteletben tartásához való jogot, valamint a gyermeknek a mindenképp felett álló érdekét.

Az a körülmény, hogy a másik, uniós polgár szülő ténylegesen képes és készen áll arra, hogy napi szinten és ténylegesen egyedül viselje gondját a gyermeknek, releváns tényező ugyan, ám önmagában még nem elegendő annak megállapításához, hogy a nem uniós országbeli állampolgár szülő és a gyermek között olyan függőségi viszony áll-e fenn, hogy ez utóbbi az Unió területének elhagyására kényszerül, ha e nem uniós országbeli állampolgártól megtagadják a tartózkodási jogot. Az ilyen megállapítást ugyanis – az érintett gyermek mindenképp felett álló érdekében – az adott ügy körülményeinek összességére, többek között az életkorára, a fizikai és érzelmi fejlettségére, a mind az uniós polgár szülővel, mind a harmadik országbeli állampolgár szülővel fennálló kapcsolatának erősségére, valamint azon kockázatra kell alapozni, amelyet az utóbbi től való elválás a gyermek lelkiállapotában okozhat.

A bizonyítási teher szempontjából a nem uniós országbeli állampolgár szülőnek meg kell adnia minden olyan információt, amelyek alapján értékelhető, hogy a harmadik országbeli állampolgár szülő tartózkodási jogát megtagadó határozat a gyermeket megfosztja-e az uniós polgárként meglévő jogállás révén biztosított jogok lényegének tényleges élvezetétől azáltal, hogy az Unió területe egészének elhagyására kötelezi őt.

Mindazonáltal a nemzeti hatóságoknak kell ügyelniük arra, hogy a bizonyítási teherre vonatkozó nemzeti szabályozás alkalmazása ne veszélyeztethesse az EUMSZ 20. cikk hatékony érvényesülését. Így a nemzeti hatóságoknak kell elvégezniük az annak megállapításához szükséges vizsgálatot, hogy e tagállam állampolgárságával rendelkező szülő hol lakik. Azt is meg kell vizsgálniuk, hogy e szülő valójában képes-e egyedül, napi szinten és ténylegesen a gyermek gondját viselni.

Ezen kívül meg kell vizsgálniuk, hogy a gyermek és a nem uniós ország állampolgárságával rendelkező szülő között fennáll-e olyan függőségi viszony, hogy ez utóbbi tartózkodási jogát megtagadó határozat a gyermeket megfosztja az uniós polgárként meglévő jogállásához kapcsolódó jogok lényegének tényleges élvezetétől azáltal, hogy az Unió területének elhagyására kötelezi őt.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus

¹ Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 158., 77. o. ; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet 5. kötet 46. o. ; helyesbítés: HL 2009. L 274. 47. o.).

érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [tejes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499